

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 ci
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schulder în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

O chestie actuală.

(*) De ieri începând, în cele mai multe locuri alegerile municipale urmează cu destulă animație. Alegătorii români — după știrile ce primim — deși nu pretutindeni s'au prezentat toți la alegeri, totuși au arătat un interes mai evident față de această luptă, care în trecut a fost nu odată și nu într'un loc foarte neglijată.

Peste tot, dacă este ceva de observat, apoi nu massei alegătorilor avem de imputat. Țeranii noștri, buni din fire și plini de cel mai nobil sentiment național, și-au făcut splendid datoria pretutindeni, unde fruntașii știutori de carte au condus bine lucrurile. Durere însă, că sunt și locuri, unde preoții și învățătorii, precum și alți cărturari români, mai ales slujbași de ai comunelor și statului, numai interesele poporului nu e-au reprezentat cu privilegiul alegerilor municipale.

Că s'au găsit preoți, cari înșiși au fost cei mai neobosiți agenți ai solgărașilor, este de explicat: în ori-ce luptă se găsește nemernici, cari nu înțeleg se-și face datoria. Că au fost primari, cari au avut în vedere nu binele sătenilor, ci porunca stăpânirii ungurești, ear' e de explicat: nemerociții își tem slujba și pentru a o ține, sunt gata să sevrîșcă chiar păcate naționale.

Răul cel mare nu acesta este însă. Poporul însuși este scârbit și denunță publicității pe asemenea mișei, de cari în viitor se poate păzi ori-și-cine. Răul cel mare este faptul, că se găsește funcționari români: notari și alți slujbași din administrație, cari își pun candidatura la Români, înșelând voturile alegătorilor prin promisiuni, pe care ei știu dinainte că nu le pot îndeplini. Poporul dela sate, rezend că face mai bine să aleagă deildă pe un notar român, decât să lase la administrația să scoată cu sila pe câte un Unguraș ori Jidănaș, se aruncă în luptă vrednică de cea mai mare laudă, și când colo pentru cine? Pentru slujbași nemernici români, cari — ca și la Jaraș-Severin — votează de frică cu ișpanul arunc pentru milleniu și alte anarale, cari se apese poporul român.

Apoi decât să alegem asemenea oameni, mai bine să aleagă cu puterea sușilor solgăbirul pe cine-i place. Cel puțin atunci putem protesta și arăta fă-

rădelegile ce se sevrîșesc, până-ce altminteri ne arde fața de rușine, când stăpânirea se poate lăuda că eată: oamenii ei din fruntea comitatului sunt susținuți chiar cu voturile Românilor.

De aceea, slujbașii români, cari nu au curajul să voteze contra fișpanilor, sunt datori națiunii lor cel puțin cu atăta: să nu-și pună candidatura la alegerile comitatense ci să facă tot ce le stă în putință să fie aleși țeranii fruntași, dacă alți cărturari nu s'ar găsi în cerc. Acestora de sigur, fișpanul nu le va pute porunci cum să voteze și totdeauna vor avea bunul simț de a ști cum să se poarte în congregațiuni. Funcționarii, cari atât de mult depind dela autoritățile mai înalte ale comitatului, chiar când ar avea toată solitudinea pentru cauza poporului apăsător, nu îndrăznesc să iee poziție contra opresorilor, ci ori că nu iau parte la sedințe ori — după-cum de atâtea ori s'a întâmplat — părăsesc sala când vine rindul votării.

Asemenea oameni n'au ce să cante la comitat.

Ci se se aleagă cei mai harnici din cerc, și toți făgăduială să pună, că-și vor face românește datoria chiar și în mijlocul celui mai mare potop unguresc.

E necesar aceasta mai ales acum, în ajunul milleniului, când guvernul unguresc tocmai prin comitate vrea să pună la cale proslăvirea „statului național maghiar”. Să se demonstreze, că sunt în statul ungar și comitate, unde tonul Românilor trebuie să-l dea, pentru-că din a lor trudă se hrănește haita de slujbași unguri și jidani, cari aplaudă la tot ce li-se poruncește din partea stăpânirii șoviniste.

Numai purcezând astfel, alegerile cari urmează, vor avea un rezultat mai îmbucurător decât cele din trecut.

Ministrul de agricultură, în locul contelui Festetich, a fost numit Darányi Ignácz, aderent credincios al clierei Tisza. Foile opoziționale spun că după dînsul are să vină Tisza Pista, îndată-ce se va fi votat budgetul.

Timperi mai liniștite vor veni, a zis Bánffy la Cluj. De ele se va profita făcându-se reforma administrației, o nouă garanție pentru Ungaria viitoare și națională.

și al cărei corniș este însuși ridicat de un cartuș (un fel de tablou de peatră sau metal, deasupra arcadei, încadrat de ornamente și destinat a primi o inscripțiune), care cuprindea odinioară armările domnului casei, însă unde acum este expus în mod prosaic numărul casei. Pervazele ferestrelor sunt ornate cu sirene, sculptate în bulbucături înalte, care își scot sinul gol dintr'oteacă de frunziș, și susțin cu capetele lor fine și rîzătoare un fronton arcuit. Pentru a lega detaliurile acestei decorațiuni elegante și potrivite, pilastri ușori în colorarea scorișoarei despart ferestrele cu geamuri mici verzi și pe capetele lor corintice se razimă frisa unei atice străbătută de duble ferestre de pod; întregul este completat prin un ultim corniș la extremitățile cărui sunt scoși afară stâlpi de peatră, care pe vremuri de povoiu, aruncă fără seamă apa pe capul trecătorilor.

Casa se compune din două părți de locuințe despărțite printr'o curte interioară.

În 1860, partea care da spre strada Bourg-ului era rezervată pentru locuință; clădirile din dos, comunicând cu strada Municipality, cuprindeau pîna, teascul, biourile, și mai ales magazinele, cari ocupau aproape întreg primul etagiu. În aceasta, odăi vaste, uscate, aerisite și profunde, întindeau într'o linie îngrădăturile lor garnisite în toată înălțimea de dulapuri cu sertare; două rînduri de bufete masive formau în mijloc un culoar obscur, în vreme-ce de-alungul pereților se înșirau buți pîntecoase pline până în gură de substanțe fără număr întrebuițate în drogherie: gumi-reșinoase, peatră vînată, lemn de

Clubul croat partisan al dreptei, din parlamentul austriac și anume deputatul Bianchini, Dapar, Perici și Spincici și-au exprimat și ei condamnarea cuvîntării lui Folnegovici din consiliul comunal din Agram, pronunțându-se astfel contra acelei satisfacții, pentru care a vorbit Folnegovici.

Macedonia va obține și ea reforme. Sultanul însuși a dat această asigurare agentului diplomatic bulgar din Constantinopol. Organul guvernului bulgar „Mir” confirmă știrea aceasta importantă.

Federalizarea socială.

(*) „Pester Lloyd” publică din săptămână în săptămână mișcarea mirilor și miresele în oficiile matriculare din Budapesta. În săptămîna încheiată la 3 Noemvrie s'a dat din nou proba, că în capitală limitele confesionale s'au trecut cu multă ușurință; căsătoriile între romano-catolici și evanghelici, reformați și romano-catolici sînt frecvente; între creștini și iudei în săptămîna din urmă au fost 9 căsătorii, luând cinci Jidovi 5 creștine și 4 jidance patru creștini. Statistica aceasta are cusur, că nu arată și condițiile sociale, în care se află mirii și în lipsa acestor date noi nu putem admite, că indiferentismul religios ar fi vina; de sigur în multe cazuri străduința după o mai bună situație materială va fi mai tare, decât credința și confesiunea și motivul acesta nu-l cunoaștem după statistica publicată de ziarul oficios.

Socoteala nu poate fi deci privită ca încheiată nici chiar în capitală. Și prin urmare nu are drept „Pester Lloyd”, să recomande provinciei să imiteze cea Sodoma de 500.000 de suflete, în care moralitatea străbună dispăre din fața curențelor ultra-moderne.

Că rău este, se vede și din motivul că „Pester Lloyd” nu are alte probe de recomandățiune pe seama provinciei, decât „capitala”. De le-ar fi avut, de sigur le-ar fi scos cu emfază la iveală, strigînd: „Entrée, entrée”...

În lipsa acestor probe „Pester Lloyd” își are refugiu la argumentul național, pentru a readuce aminte țerii sătule de confusiunile de până acum, că mare bine a ajuns-o.

El zice:

„Abia generațiuni viitoare vor vedea în ce grandios chip au fost promovată prin reformele religioase, domnia ideii de stat și simfîmentul de unitate națională.

„Când odată va fi gata, precum sperăm, națiunea unitară și indivizibilă nu numai că abstracțiune politică, ci în realitate plină de viață, aceasta va fi în primul rînd opera celui mare proces de amestec de sânge, cărui până acum i-se opuniau pedeci artificiale, în parte foarte arbitrar și încă sub auspiciile statului. Perversitatea aceasta, ca de o parte se dădă cu arzătoare poftă unității națiunii și de altă parte se cultivăm exclusivitatea și izolarea, s'a sfîrșit cel puțin intrucît statul a încetat de a sprîgîni cu autoritatea sa morală susținerea acestor bariere.”

Barierele acestea s'au rupt, statul nu se mai opune transformării în pulsătoare realitate a ideii, pe care și el o socotește azi drept ce este: drept o abstracțiune politică.

„Era timpul suprem” — continuă organul statului judeo-maghiar — „de a abandona contradictoria tendință, ca de o parte statul să rîvnească o centralizare politică și de altă parte să proclame ca principiu federalizarea socială, despicierea societății în națiuni și confesiuni”.

Despicarea aceasta, federalizarea aceasta socială trebuie făcută imposibilă, pentru-ca încet-încet Ungurii să ajungă a fi siguri că drept centru moral și politic al țării este admis — „capitala”!

Pericolul acesta este, și după cîvingerile lor, încă foarte îndepărtat; el se va apropia însă cu atât mai repede cu cât noi, națiunile, vom fi mai leneșe în lucrările noastre politice; el se va depărta cu atât mai mult cu cât mai multe succese vom obține prin susținerea și cultivarea deosebirii de educație, de confesiune, de literatură, de politică; politica noastră a și luat prin forța împregiurărilor direcțiunea aceasta, care trebuie dusă la capăt până la ultimele ei consecuențe. Aceste consecuențe Ungurii le vor trage de sigur cu curaj și avîtică îndrăzneală; guvernele lor, expresia curentelor din nație, vor căuta să ne „sdrobească”, dacă noi nu ne vom îndoi ca lutul când îl faci oale, dacă noi nu vom ține și — ca „federalizarea socială” — să nu-și peardă limitele sale, ori de le

perde, dacă nu vom ține să le înlocuim cu altele.

Pentru aceea nu-i nici-odată superfluu să reamintim tuturor acelor, cari puși fiind în fruntea nației și instituțiilor ei naționale au și datorită de a priveghia asupra acestor lucrări, a le iniția și a le face: că fiind atare continuu, neadormit, continuu și neadormit trebuie să fie întărirea noastră, consolidarea noastră, organizarea noastră pe toate terenele.

Făcut-am noi această lucrare?

Să nu ne înșelăm asupra energiei, cu care sîntem și vom fi combătuți; pentru transformarea unei abstracții politice în plină și vie realitate trebuie multă vreme și multă muncă; dar' ea se face în Budapesta și cu știință suficientă și cu planuri bine chibzuite. Legile bisericesti au fost în aceste planuri la locul „prim”, zice „Pester Lloyd”. Noi nu credem însă că acesta este cel mai greu hop; în contra lui sînt în poporul nostru forțe suficiente de rezistență, așa ne asigură bisericile naționale. Se vor încerca și alte atacuri: trebuie să fim pentru toate egal de bine preparați pentru-ca în vremea viitoare „generațiunile” lui „Pester Lloyd” să aibă tot durerile și dorurile de azi după unități și centralisări!

Programul guvernului român.

București, 21 Oct. v.

În discursul său dela Iași dl D. Sturza n'a atins numai chestiunea națională, ci a desvîlțat întreg programul guvernului. Mai mult decât nouă din zece părți a acestui discurs se ocupă de afacerile interne ale țării. Dl prim-ministru a declarat categoric, că guvernul se va ține de legămîntele luate prin programul votat de partid la 1892 în Iași. Acest program nu e nou, ci tot cel vechiu. El se întemeiază pe cele trei mari principii: naționalitate, libertate și democrație.

În naționalitate residă trăinicia statului român; numai libertățile publice au asigurat dezvoltarea și întărirea poporului; ear' democrația asigură isvorul nesecat al reînnoirii puterilor naționale. Punctele programului dela Iași, care ar fi de o mai imediată aplicare în momentul de față prezidentului consiliului de miniștri le precizează în următorul mod: Întîilul punct este „domnirea legilor” care este temelia regatului. Al doilea punct e: „libertatea alegerilor”, care pentru România este un lucru mare, căci numai din această libertate se

lietl era patent, prevenita fiind aflată în posesiunea obiectelor furate; Hiacint cu toate acestea pledă inocența clienței sale.

— Domnilor, zise el cu o voce de rușine emoționată, când Faraon, regele Egiptului, dispuse să se caute păharul ce i-se furase, îl află în sacul lui Beniamin, și cu toate căse Beniamin era nevinovat: astfel este și casul clienței mele...

— Pardon, domnule Lafrogne, îl întreprinsese prezidentul, care era de humor posac și șiret, Beniamin nu și-a băgat însuși păharul în sac, pe când cliența domniei-tale înșasi și-a tras pe picioare ciorapii din chestiune. Argumentul domniei-tale chiar o apasă.

Comersanții, ușierul, șeful de biurow și ministrul public însuși isbucniră într'un așa hohot mare de ris, încât debutantul se încurcă în discursul său, bîlbîi și se puse jos ca mort. Causa era dovedită. Hiacint părăsi interogatorul jurându-se, că mai mult nu va mai apăra pe nimenea. Mai bucuros voese să vînd dresuri, zise el tatălui său, decât să le cumpăr.

Aceasta fu singura maliție ce-și permise spre a se ușura la inimă.

În vîrstă de cincizeci de ani, Hiacint se arăta ca-și-cum era de douăzeci și patru ani. Părul îi încărunțise, dar' obraji îi erau roșii, și ochii sei albaștri își conservaseră limpeditatea lor copilărească.

În ce privia femeile, în viața lui alta nu cunoscuse decât pe mîtușa sa Lenetta; avea teamă de sexul femeesc, și nimenea nu l-a putut face să se însoare. Ca om casnic și puțin socialibil, îi plăcea să-și petreacă

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Magazinul Barbuni. *)

— Roman. —

De

André Theuriot.

Tradus de I. E. Prodan.

În 1860 firma socială: Lafrogne tatăl și fiul, droghisți în Villotte, — figura încă în runtea afacerilor casei, deși tatăl Lafrogne, leja de mai mulți ani, dormia somnul vecinic ub iarba cea înaltă din cimiterul Sainte-farguerite. Această prăvălie foarte ceretată, era cunoscută în toate barourile sub umele de „Magazinul dela doi Barbuni”, grație ideii ingenioase a tatălui Lafrogne, care luase de însemn armele din Villotte: „doi barbuni răzimați, pe câmp de zur sîmînat cu cruciulițe de aur.”

Situată în strada Bourg-ului, într'un artier pe jumătate burghez și jumătate ămersant, casa Lafrogne este una din pecimenele cele mai curate ale arhitecturii lorene dela finea secolului al 6-lea. Fațada, clădită din peatră dură de avonnières, a căpătat cu timpul un colorit umușel sur-roșiu. Ușa dela intrare toată în lemn, lucrată delicat și împodobită cu un ocan de fer, este încadrată într'o arcadă, a căreia cheie o formeză un cheruvim buclat,

*) Barbuni sau Mreane, sînt niște pești ce se adă în ape dulci. Nota trad.

trage înălțarea țării și ea este sorginea regalului.

Nu mai sub domnia ei țara se poate desvolta în mod pacinic, liniștit și sigur, și poporul poate căpăta consistența necesară, ca să treacă victorios peste timpuri grele. Unde libertățile publice sunt o realitate, acolo se înfrâng greșelile, ce se pot comite de guverne.

Al treilea punct este, ca „instituțiunile”, din cari se compune mecanismul statului să fie conduse astfel, ca ele se servească scopului final, pentru care au fost înființate. Conducerea afacerilor statului în toate ramurile lui de activitate trebuie să fie în interesul binelui comun, pentru-că dela buna funcționare a tuturor ramurilor administrative, a administrației proprii, a justiției, a școlii, a bisericii etc., rezultă bunăstare a întregului popor, și desvoltarea lui sănătoasă, neîmpedată, neîntreruptă și puternică. Instituțiunile statului trebuie să înceteze de a fi un instrument pentru satisfacerea de scopuri personale. Al patrulea punct de un mai imediat interes este „ridicarea țăranimii” din miseria materială și morală, în care se află astăzi. Aceasta va fi una din preocupările principale ale guvernului. Țăranul este rădăcina plină de viață a poporului. Primii pași pentru liberarea țăranului au fost făcuți de Negri, Kogălniceanu, Ioan Brătianu și C. A. Rosetti. În chestiunea țăranescă guvernul, urmând acestor bărbați, nu voeste ca ridicarea țăranimii să fie numai un simulacru precum e recenta lege a tocmilor agricole.

Un alt punct e reforma financiară. Nu dări nouă, ci înfrânarea cheltuielilor. Impozitul personal și impozitul cultului (popăritului) vor fi desființate. Impozitul personal este cel mai injust, fiindcă partea cea mai mare a acestei dări se percepe dela cel-ce n'are și apasă în mod înfricoșat asupra claselor sărace.

Impozitul popăritului este și mai nedrept, fiindcă dacă locuitorii din orașe au case mai bune, au școli mai la îndemână, au chiar plăceri ale vieții mai la îndemână, țăranul are numai un singur loc, unde poate să răsuște, unde poate căpăta mângâiere. A-l pune la contribuție pentru singura lui mângâiere sufletească este o barbarie.

În armata favoritismul și bunul plac trebuie să fie din rădăcină desființate. Armata este instituțiunea, care trebuie să stea constantă, neprihănită, devotată statului, Suveranului și națiunii. Școala și biserica să nu devină sucursale ale poliției administrative.

Aci predecesorii guvernului actual au păcătuit mai mult. Preotul se rămasă mângâietorul sufletelor, întăritorul conștiințelor, conducătorul pe calea virtuții. Învățătorul și profesorul să aibă grije de educațiunea tineretului, de metodele cele mai bune pentru a așeza bazele progresului științific al poporului românesc.

În șirul desvoltării pe larg al acestor puncte dl prim-ministru s'a pronunțat și asupra punerii în disponibilitate a generalului Iaques Lahovari, fratele fostului ministru de externe, și asupra crizei ministeriale.

Generalul Lahovari, șeful marelui stat major al armatei a fost pus prin decret regal în disponibilitate ca măsură disciplinară pentru rea purtare. Este trist și înfrorător fapt, ca unui general comandant să se aplice o pedeapsă disciplinară. Generalul Lahovari a produs un mare scandal la Sinaia, unde este reședința Regelui, a șefului suprem al armatei. Datoria celor ce sunt în serviciul statu-

lui este de a nu produce, ci din contră a evita scandaluri. Acel oficer, care se lasă a fi dus așa de departe cu nesocotință în cât se provoacă un scandal în public, cum poate el să răspundă de viața acelor, pe cari îi duce în război, cum poate el să răspundă de soarta războiului? Generalul Lahovari a căutat să-și spele această purtare printr'un duel, dar prin adversari străpuși cu sabia ori împușcați cu pistolul nu se poate spăla călcarea de datorie. Dar cum putea să se pedepsească fratele ministrului? Deci în loc ca pedeapsă să fie dată imediat, ea trebuia să dispară, menținând generalul pozițiunea sa. Nu s'a luat deci în considerațiune interesul armatei, ci al rudei. În ori-ce țară din lume, un general, care ar fi avut nenorocirea generalului Lahovari se infunda în casa lui și își plângea restul zilelor, ear' nu căuta să se impună armatei. Nu e nevoie numai de disciplina soldaților, cari se asculte de superiori, dar și de disciplina superiorilor, cari trebuie să dea cei dintâi exemplul purtării celei bune și al disciplinei neînfrânte. Asemeni scandaluri nepedepsite pot desorganiza o armată. Eată pentru-ce a trebuit să urmeze decretul regal, prin care generalul Lahovari a fost pus în disponibilitate.

Despre criza ministerială șeful partidului național-liberal se pronunță în următorul mod: Unirea și disciplina în principii neclintite formează țaria partidului național-liberal; zăvăstia și vrajba sunt inscrite pe steagul adversarilor. De aci a urmat prăbușeala lor recentă. Folosește anume cuvântul de prăbușeală, fiindcă nu a fost nici retragere, nici cădere. Și numai prin acest cuvânt se poate caracteriza faptul, cum un partid, care 7 ani și jumătate a stat la cârma statului, care și-a creat mijloace extraordinare de putere, prefăcând chiar biserica și școala în instrumente de apăsare brutală, cum un partid, care nu se sfia a întrebuița ca mijloace de guvernare corupțiunea și brutalitatea, cum un asemenea partid, atotputernic, de care tremura țara, cum acest partid, după două sărbători mari (inaugurarea podului peste Dunăre și manevrele cele mari), cum a putut deodată să se prăbușească ca din senin. În mijlocul acestei situațiuni de atotputernicie a izbucnit sfielele lor personale. Atotputernicia lor nu era o putere reală, căci nu se răzima pe serviciuri comune a întregului popor. Puterea nemărginită, pe care se siliau să și-o asigure, se exploata în foloase personale: junimiștii în folosul lor, catargiștii în folosul lor. Fiecare grupșor de conservatori trăgea de plapoma puterii nemărginite, și deodată, în această luptă, plapoma s'a rupt.

Părțile discursului ce privesc politica externă și chestiunea națională vă sunt în linia-mente generale cunoscute. (**)

Primarul Vienei.

În vreme-ce foile jidano-liberale de dincoace și de dincolo de Leitha își exprimă zi de zi supărarea lor în fața alegerii de primar al Vienei a dlui Dr. Lueger și nădejduesc — deși fără temei — în neaprobarea alegerii din partea Maiestății Sale, dl Lueger continuă a primi cele mai calde ovățiuni și adrese de felicitări din acest incident îmbucurător pentru lumea creștină, neinfectată încă de „liberalismul” jidovesc.

Românii deasemeni au ținut să-și felicite cu acest privilegiu pe filoromânul

membru al parlamentului austriac, care atâtea prețioase servicii a adus cauzei noastre. Primim din mai multe părți vești, că s'au trimis telegrame și adrese. Deasemeni a fost felicitat dl Lueger — după-cum ni-se scrie din Budapesta — și de tinerimea aliată a naționalităților nemaghiare dela universitatea din Budapesta.

Universitarii români, slovaci și serbi au trimis în comun următoarea depeșă:

Dr. Lueger, primar ales

VIENA

Tinerimea universitară budapestand a naționalităților aliata din incidentul alegerii D-Voastre de primar al capitalei imperiale, Vă felicită cu entuziasm, ca pe un aprig luptător al creștinătății și sincer amic al popoarelor oprimate.

Pentru tinerimea aliată:

Dr. Pavelovici, Iuliu Maniu, Bazovsky.

La mormântul lui Gozdsu.

(Coresp. part. a „Trib.”)

Budapesta, 1 Nov. 1895.

Astăzi, în ziua — după datina catolicilor — consacrată morților a servitori tinerimea universitară română din Budapesta un pios act de recunoștință memoiei generosului filantrop român Emanuel Gozdsu.

La ora 1½ d. a. a pornit dela societatea „Petrul Maior” o ceată de 60—80 universitari români la cimiterul — Kerepesi, ca să depună pe mormântul lui Gozdsu o frumoasă cunună din partea stipendiștilor „fundațiunii Gozdsu” și să talmăcească prin rostul unuia dintre beneficiarii recunoștinței, ce datori sunt să o păstreze mai ales cei împărțâți de generositatea nobilului defunct.

După un program satorit de cu vreme, actul nostru de pietate s'a început prin un scurt și adânc simțit discurs panegiric rostit de studentul în drept A. G. Vlad, care în fața frumosului manzoleu a spus următoarele:

Dlor și Fraților!

Istoria ne este dovadă, că mulți bărbați, cari în viață au fost apoteoși, ba aproape divini, la lumina obiectivă, nepărtinitoare a istoriei au pierdut înecător din splendoarea câștigată, până-ce au fost dați cu totul uitării, sau dacă nu s'a întâmplat, caracterul lor a fost desvilit în toată nuditatea sa, și earași tot istoria ne servește și cu exemple contrare, când contemporanii nu au fost în stare să aprecieze după merit, și a desconsiderat, a haluit bărbați, cari numai binele comun l'au avut înaintea ochilor, așa încât a rămas posterității, de a repara greșeala antecesorilor.

Cam așa a pățit și Gozdsu.

Contemporanii sei cunoșteau numai pe Gozdsu oportunismul și fără de a face încercarea de a pătrunde în adâncul inimii și sentimentelor sale, îl considerau de înstrăinat de națiunea sa. Noi însă cunoaștem și pe Gozdsu fondatorul, noi știm că prin un singur fapt a făcut mai mult bine, decât ar fi putut strica în întreaga sa viață prin o atitudine nepolitică, oportunism și divergență de a majorității. Apoi nu ne este permis să uităm, că și oportunismul poate ascunde excepționalmente o inimă caldă și altruistă, până când nici cel mai extrem radicalism nu este scutit de a servi drept mască unor tendențe egoiste și

perverse. Nu voese să fac apoteoza oportunismului, dar' trebuie să accentuez, că forța împregiurării poate silii pe cineva chiar și în contra aplecărilor sale la o astfel de ținută și singură cenzura ce se poate aplica la aplecarea unui bărbat politic pe lângă mărimea rezultatului ajuns poate fi numai curățenia motivelor, ce l'au condus.

Din aceste puncte de vedere trebuie să judecăm și activitatea neuitatului Gozdsu. Regret, că cu aceasta ocaziune nu pot să vă dau o iconă fidelă, vie despre măreața sa figură, din motiv, că nici după un sfert de secol dela moartea lui, nu avem o biografie mai detaliată, o biografie pragmatică, care pe baze psihologice și ținând cont de împregiurările și referințele acelor timpuri să ne explice desvoltarea caracterului său și să clarifice mai multe fapte, cari înainte neorientatului apar neexplicabile.

În lipsa unei astfel de biografii, ba chiar lipsit de date mai detaliate, cu ajutorul cărora să încerc însumi această grea problemă, sunt silit a mă îndestuli cu înșirarea unor date seci, pe cari le rezumez în următoarele:

Emanuel Gozdsu s'a născut în 1802, 9 Februarie, din părinți macedo-români de origine, ca și Șaguna. Studiile gimnaziale le-a absolvit în orașul său natal, adică în Oradea-mare, tot așa și facultatea juridică. După obținerea diplomei de avocat, și-a deschis cancelaria advocațională în Budapesta și a fost primul avocat, care a pledat în limba maghiară. În 1861 a fost ales de deputat dela Carasului, dar' după-ce încercarea de a pacifica Ungaria, a rămas fără rezultate, neprimind dieta patenta din Februarie și nevrând a-și trimite deputații în Reichsrathul din Viena, Gozdsu solidar cu ceilalți colegi și-a dat demisia.

După restabilirea constituției fu numit la anul 1869 de jude la curtea judiciară supremă, dar' după un an, adică în 22 Ianuarie 1870, l'a răpit cruda moarte în etate de 68 ani. Pentru meritele câștigate pe terenul public a fost la 1867 decorat cu ordul Leopoldin clasa III.

Aceasta e pe scurt viața piului fondator, a cărui memorie o sărbătorim azi. Jertfindu-și întreaga avere pe altarul națiunii și al bisericii sale, și-a câștigat titlul la nemurire și recunoștință eternă, căci până va exista suflare românească în această țară, numele său în veci cu pietate va fi amintit.

Domnilor și fraților!

Astăzi, când tinerimea maghiară sărbăzează memoria atâtor bărbați mari, putem fi mândri, că avem și noi privilegiu de a sărbători pe un bărbat ca Gozdsu. Să versăm deci o lacrimă de durere, dar' totodată și de mândrie la mormântul nemuritorului Gozdsu, a cărui memorie în veci fie binecuvântată.

După aceste cuvinte dl Vlad a depus o cunună frumoasă cu fundă lată tricoloră, ear' corul societății „Petrul Maior” a cântat jalnică melodie: „*Finită-i calea lui*” — de Schubert. Îndoișitoarele accente ale acestei cântări executată perfect, frumoasă impresie a făcut și asupra inteligenței române din Budapesta, din care o mare parte a asistat la această solemnitate de regret și act de pietate.

Deși solemnitatea aceasta a fost aranjată de stipendiștii fundațiunii Gozdsu, a asistat o mare parte dintre cei cari nu sunt stipendiști, în numele cărora și mai ales al societății „Petrul Maior” dl Drud Florian Muntean, președintele societății „Petrul Maior” a rostit câteva cuvinte frumoase. Corul a intonat apoi o cântare funebă: „*Cu sfinții odichnește*” de Vidu și satisfăcând astfel unei nobile datorințe, ne-am depărtat dela mormântul marelui bărbat, din a cărui generositate atâția tineri români s'au fericit și atâția bravi bărbați a câștigat națiunea română.

De ale Asociațiunii.

Tohanul-vechiu, 22 Oct. 1895.

(Adunarea despărțământului II. al Asociațiunii).

Despărțământul II. (Zernești) al Asociațiunii noastre transilvane, pe al cărui teritoriu locuiesc 20.000 de Români cu o preoție, dascălme și peste tot frunțași mulți, învâțați, cum s'ar zice, și destul de bogați, patria Pușcăreștilor și a Meșanștilor, acest despărțământ, zic, și-a ținut astăzi a cincia sa adunare generală aici, în această comună locuită odată de bravi grănițeri. Înaintea celor 40 de inși întruniți la sfat, între cari și numai vre-o câțiva țărani, ținut dl avocat din Zernești N. G. Garoiu, ca director și președinte, o cuvântare de deschidere, în care puse greutate pe câștigul material ce trebuie să-l aibă și care trebuie să-l realizeze acest despărțământ, prin încurajarea meșteșurilor și comerțului româner și până acum s'a ținut în fața președintelui produs

apoi un cuvânt lung de 3 sferturi de oră, N. Mănoiu din Bran, student în drept la Budapesta, care își exprimă părerea sa de rău, că atâția preoți și învățători lipsesc de adunare.

Secretarul, părintele I. Străvoiu din Zernești, ceti raportul despre activitatea comitetului pe anul 1895. De aici am înțeles, că despărțământul are 1 membru pe viață, 27 ordinari (cari plătesc câte 5 fl. pe an) și 33 ajutători (cu câte cel puțin 1 fl. pe an). Dintre cei ordinari trei sunt în restanță la taxele, pe câte 1, 2 și 3 ani. Averea despărțământului în bani gata este de 258 fl. și 4 cr., din cari își va reține numai 155 fl. și 65 cr., ear' restul îl va trimite, fiindcă și poruncit, comitetului din Sibiu.

Am mai înțeles, că comitetul a cheltuit 9 fl. bani de cărașie, ca membrii sei să poată duce la adunarea din anul trecut în Vlădeni. În fine am luat la cunoștință, că expoziția de lucruri de industrie, casă, de vite și de produse agricole ordonată încă de adunarea din anul 1891 nu putut arangia. În ce privește bugetul anul 1896, comitetul între altele propuse suma de 50 fl. ca spese de călătorie pentru 2 reprezentanți ai despărțământului la adunarea generală din anul viitor dela Lugă. Încercându-se raportul spre cenzurarea Leonte Pușcar și N. Mănoiu, acestia propuseră, eară adunarea primi ca aci înainte, dacă vre-un membru al comitetului vrea să participe la vre-o adunare a Asociațiunii, să facă aceasta pe chetueala lor proprie, eară nu pe a bugetului socoteală.

Se puse apoi la inima comitetului, expoziția de 5 ani proiectată să o realizeze în toamna anului 1896, când adunarea se va ține în Bran.

Astfel pe viitor comitetul să facă într-un devăr raport de „activitate”. Căci dacă puține locuri se adună sume atât de frumoase de bani din taxele diferiților membri ca acest cerc, apoi e să se dovedească, că contribuții au satisfacțiunea de a-și vedea banii folosiți spre realizarea diferitelor scopuri ale Asociațiunii.

Urmă înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.

Pe lângă cei 25 de membri ordinari (căci doi anume Stanciu Garoiu și I. Raftiu au murit) s'au mai înscris încă următorii: cari plătesc în fiecare an câte 5 fl.: B. Clăcoceanu, comerciant; N. Nicăară, not. în pen. Avram Strămtu, chereștigu; N. Vodă, inv. N. Pop sen, proprietar; G. Cărlan, not.; tot din Tohanul-vechiu; L. Pușcar, preot din Sohodol (Bran) E. Enescu, preot din Șimo (Bran).

Afară de acestia s'au făcut mai mulți membri ajutători, cu câte 1 fl. pe an, cari încă au vot decisiv în adunări, și o membră cu 2 fl., anume gentila d-șoară Cornelia Pop din Tohanul-vechiu.

S'au încasat cu totul 105 fl. și 50 cr. o sumă destul de frumoasă, dar' care în acest ținut de sigur ar fi cu mult mai mare, de s'ar interesa frunțașii mai mult și de s'ar populariza ideea Asociațiunii și printre țărani. Preotu local G. Thomas, care cetise tozmai o bună și de tot acomodată lucrare a sa „Despre nepăsare”, făcând o și mai bună propunere, care susținută și talmăcită de domni Grigorie Maior și P. Dan, fu primită cu multă bucurie.

Această propunere devenită conclud, de va fi pusă în lucrare cel puțin cu inima, cu care a fost recomandată, prin organizarea și lucrarea energică a agenturilor comunale va întări acest despărțământ nu numai material, cește ci și moralicește.

Astfel sperează toți.

Alegându-se părintele Zorca din Vlădeni și Dr. Cinteia din Zernești, ca membri ai comitetului în locul celor 2 reșoși, ear' ca suplenți părintele G. Babeș din Sohodol și Micu din Poiana-Mărului și fixându-se Branul ca loc al proximei adunări, președintele mulțimii celor de față și furtre strigăte de „Să trăească” închise ședința.

Adunarea aceasta este de sigur un vestitor de învingere a viitorului față de trecutul anilor din urmă, în cari din slăbiciunea oamenilor nostri s'a înființat până și în acest ținut curat românesc, o școală maghiară de stat și s'au vîrit străinii în casa noastră, a căror influență destul de tare se resimte.

Măne tot aici va fi alegerea alor 3 membri în congregațiunea comitatensă. Cred că și măne tot a noastră va fi învingerea, adică a partidului național.

Nu mai de n'ar străluci prin absența lor și măne ca și dela adunarea de azi: Ilustritatea Sa Ioan cav. de Pușcar și Rev. domn Traian Motianu, președinte al comitetului din Sibiu.

acasă, își ținea cărți, se ocupa cu corespondența, și seara se recrea cetind tragedii clasice și romane de cavalerism. Câte-odată Dumineca îl înălțina omul, după vecernie, pe țermii canalului, mergend ca spinarea încoveată, din cauza marelui lui talii șubred. Hacin purta încă, ca în timpul trecut, mici verigi de aur în urechi; era îmbrăcat într-o antică și lungă redingotă cenușie; cămeșile lui fasonate după moda veche, aveau înaintea crețe cum sunt cele dela mănecă, pe care în mod straniu cădeau capetele unei cravate negre mototolite; pantalonii de lasting, foarte scurți, lăsau să se vadă niște ciorapi groși împlețiți de domnișoara Lenette și ghețe legate cu gaitane de tot lungi; în portul lui era ceva învechit, naiv, flusturatic ca însuși spiritul său.

Germanin, fratele mai tinăr, era de o fire tot atât de închisă, însă cu totul de alt temperament; afară de un punct: comuna lor avertisse pentru căsătorie, cei doi frați se deosebiau în gust, în caracter și în dibăcie. Pe când Hacin, pacinic, friguros și sedentar ca o pisică domestică, se îngrozia de sgomot și de exercițiile violente, pe atunci Germanin era un pedestraș infatigabil și un aprig vânător. Mare, bine legat, negricios, bărbos, avea ochi vii, nasul ca un cioc de vultur, dinți frumoși albi și o voce răsunătoare ca fanfara unui cor. Tot timpul ce îi prisosia dela cumpărat și vînzare și-l consacra vînatului. Din Septemvrie până în Martie și-se auzia răsunând cornul de vînat și lătratul

cânilor prin pădurile cari împrejmiau Villottul. Mai puțin ageamii ca Hacin și de un sânge mai aprins, Germanin era și mai puțin virtuos, și gurile rele pretindeau a ști, că el își permitea din când în când câte o eșire până la Cythera (Alusiune la templul zeiței Venus. Nota trad.), dar' el se arăta în privința aceasta foarte tainic și rezervat, și e de crezut, că aventurile lui galante se mărgineau mai mult la scurte și brusce îndrăgostiri de vînat.

Aceste deosebiri de caracter nu impedau pe cei doi frați, de a se iubi și a viețui în bună înțelegere.

Își creaseră, în societatea matusi Lenette, o mică lume de trei inși, care îl mulțumia. Din 1 Ianuarie până la sfîntul Silvestru, viața lor curgea pacinic și metodic. Iarna, după-ce închideau magazinul, se întruniau în sala de mîncare din rîndul de jos, și așteptau ora de cină în giurul caminului, în care focul palpaia plăcut. Hacin cetia, Germanin își curăța pușca, matusa Lenette tricota, și unica servitoare Catina, torea cu roata în apropierea stăpînilor sei.

Dumineca Hacin, care rămase foarte evlavios, însoția la liturgia ce se ținea la biserica Notre-Dame pe matusa sa Lenette, gătită cu o veche haină de taftă castanie și cu un șal alb cu palmete multicolore; la reînnoțare se opriau la cofetăria din strada Entre-Deux-Ponts, și acolo cumpărau totdeauna patru mici plăcinte calde, cari consti-

tuiau pleasa deosebită pentru prînzul de Dumineca, și pe cari Hacin cu multă grijă le aducea într-o hîrtie sură.

Vara, de cu Sânzienele, matusa Lenette și Germanin se duceau să se instaleze într-o moșie, pe care familia o posedă la Rembertcourt pe țermii Ornainei și la depărtare de 6 kilometri de oraș. Domnișoara Lenette acolo își petrecea toată vara; acolo își aduna poamele, își făcea conserve și dulceturi, și nu reîntorcea la Villotte decât în Octomvrie, pentru cules și facerea leșiei. Simplitatea acestui modest traiu permitea familiei Lafrogne să realizeze frumoase economii. Venitele lor se urcau pe an la douăzeci și cinci mii de franci; cheltuiul abia șese mii; și cifra acestor venituri acumulate le îndoaie capatul. Oamenii din Villotte își făceau haz din obiceiurile economice ale fraților Lafrogne. Îi acuasă de a fi prea sgărțici. Societatea burgheză îi priva de doi urși, pe cari nu-i putea îmblânzi; însă băcanii în vreme-ce își băteau joc de toaletele și umbrelul lor, îi stimau pentru averea și soliditatea lor comercială. Încât privește poporul de rînd, care are un dar special de a cuprinde raporturile comice ale lucrurilor și de a caracteriza cu un cuvînt ridicolul oamenilor, poporul de rînd, îi poreclește „cei doi barbuși” sau mreșe. (Un soi de pești. Nota trad.) și numirea le și rămase.

(Va urma).

Lupta în comitate.

Alegeri.

La 31 Oct. n. s'învîrindu-se alegerea de membri în municipiul Sibiului din cercul Bradului, alegătorii români din acest cerc s'a prezentat în număr frumos, ceea-ce a contri-buit să intre membrii municipiului aleși pe un eriod de 6 ani au reșisit și doi (2) Români anume:

1. Valeriu Florian, preot învățător în acovița; 2. Ioan Popoviciu, paroh în Sadu. Onoare și laudă conducătorilor români în comunele Vestem, Sebeșul superior și in-rior, Sadu, Avrig, Racovița, Boița. Comuna orcești n'a fost de loc reprezentată!!

Alegeri.

Aseară după încheierea foi am pri-uit următoarea telegramă:

Sebeșul-Săseșc, 4 Nov. n. În congre-ație au fost aleși Russu Șirianu, Emil Ver-ur, Victor Tordășianu, Dr. Petru Șpan, Ioan hibu, Nicolae Vecerdeș și Voilean.

CRONICĂ

Sibiul, 5 Noemvrie n.

Înfrățirea studenților români, slo-aci și sârbi. Sâmbătă seara, a avut loc n sala *Hotelului Național* o serată a tinerimii omâne, slovace și sârbe dela Universitatea n Budapesta, unde s'a pus baza unei tra-ice înfrățiri și alianțe nedeslegabile. Serata ecenată de peste 100 studenți universitari decurs admirabil. În numărul de mâne vom duce un detaliat raport.

Kossuth-iștii au ajuns curat carahioși. După-ce s'au certat ca Țiganii, acum ară se urmează între ei tratative pentru a e uni. Până acum e hotărît, că vor lupta npreună cu ocasiunea dezbaterii bugetului. ar' după aceea? Probabil, ear' se vor lua e cap. D-zeu s'e-i ajute!

Eminescu în ungurește. Dl Szöcs éza, profesor la gimnasiul de stat din Si-tiu, a scris în ungurește un studiu despre iminescu, traducând în același timp, destul e bine, mai multe din poeziile marelui nos-cru poet. La sfîrșitul cărții sale anunță, că a curînd va scoate în traducere și „Lucea-ărul“, acest capo d'operă a lui Eminescu.

Advocat nou în Brașov. Dl Dr. Jegen Leményi, unul dintre cei mai distinși dvocat tînr român, și-a deschis în Brașov anciera de avocat în strada Michae Weisse, r. 24. Recomandăm tuturor cu cea mai mare âldură pe distinsul tînr avocat român, al ârui caracter de om muncitor și drept sînt ea mai sigură garanție, că interesele clien-ilor vor găsi un valoros apărător.

Doi deputați maghiari. Tribunalul cerut dietei predarea deputatilor Elek a p p pentru a-i face un proces de fraudă i înșelătorie și a lui Fr. Sima pentru a-i ace proces de jurământ fals. Cinstiți repre-entanți!

Budapesta în ajunul milleniului. În numărul din Septemvrie al fasciculelor statis-tice redigate de Iosif Körösi aflăm urmă-oarele date interesante despre elevii școale-or din Budapesta: Dintre elevii, cari au fă-ut examenele la gimnasiile din Budapesta cu firșitul anului școlar trecut, au fost 48% ca-olici și 32% e religiunea israelită. În cei din urmă 10 ani a scăzut numărul catolicilor u 2.5%, ear' numărul Israelitilor a crescut în același timp dela 28 la 32% La școalele reale u fost înainte cu 10 ani dintre cei examinați 6.8% catolici și 44.3% israeliți. În anul recut a crescut numărul israelitilor la 47.54%, ar' al Catolicilor a scăzut la 42.8%.

Alegeri. Foile ungurești vorbesc tot u mai multă insistență despre dizolvarea dietei. Ca un semn, că alegerile se apropie, au și faptul, că Szilágyi Dezső, presidentul dietei, a fost alaltăieri la Pojon, unde a onferit mai pe larg cu frunțașii alegătorilor ei de acolo.

Din comitate. În cercul electoral al rigrorului la alegerea dela 30 Octomvrie u reușit a fi aleși toți 4 candidații partidu-ii național și adică: Iosif Câmpian, Valie Popovici, preoți; Dr. Traian Ba-escu, secret. consistorial și Zaharie Mi-leșcu.

Zile grele pentru honvezi. Încă un onved a fost pus la pensie. Acesta este ehaller János, comisar-suprem al consiliului e reformă... Alți mulți nainte!

Întîmpinare. Primim următoarele: *Ono-rită Redacțiune!* În nr. 234 al „Tribunei“ reproduceți o notiță din ziarul apărut de cu-nd la Lipova, că de ce tac eu acumă când Doina lui Lucaciuc e urmărită prin lege? âci, adăugați, eu îmi reclamasem paternita-oea doinei! Și întrebăți, dacă voi reclama-elași lucru și înaintea procurorului? De ce e? E bine, ce am să zic? Să vin a mē esenta că eu am compus doina? Dar' se le că nu-i așa. Eu am scris „Hora“ lui Ale-andru Roman și altul a făcut din ea „Doina u Lucaciuc“. Văzînd că „mi-s'a înstrăinat unca și proprietatea, am arătat și probat în ablicitate, că doina e copiată și compilată

dl Alexandru Roman, cu Sătmar — unde a fost închis părintele Lucaciuc și că a înlocuit numele „Roman“ cu „Lucaciuc“. Pe te-meii acestor probe, am protestat și 'mi-am reclamat drepturile de autor. Tot ce am zis atuncia, susțin și acumă. Și autorizez pe apărătorul „doinei“ să declare acestea și în fața procurorului. Vă rog, publicați aceste rînduri drept răspuns la amabila d-v. între-bare și să primiți asigurarea considerației mele. Oradea-mare, 2 Nov. 1895.

Iosif Vulcan.

Sfîntire și dar. Primim următoarele: În 29 Sept. st. n. a. c. s'a celebrat sfîntirea nou edificatului turn al sfîntei biserici din Pa-dina-Matei (filie la Moldova-nouă), la care sîr-bare a fost invitat și dl Ioan Petrovici, paroh n Ciclova-română, dar' neputînd sus numitul domn participa, în 20 Oct. st. n. a. c. ne-au donat pe seama sfîntei biserici din Padina-Matei 3 fl. Primească deci și pe această cale cele mai călduroase mulțumiri. Moldova-nouă, în 25 Octomvrie 1895. În numele comitetului parochial din Padina-Matei, *George Truia*, învățător și președinte al comitetului parochial.

Reuniunea femeilor române gr-cat. din Blaj și-a ținut — scrie „Unirea“ — Duminecă după amiază a 10-a adunare ge-nerală. D-na președintă Rocalia Muntean în cuvîntul de deschidere salută pe noul patron al reuniunii, pe Excelența Sa I. P. S. D. Me-tropolit Dr. Victor Mihályi, care încă a fost de față la sedință. Din raportul secretarului se vede, că reuniunea prosperează și în fie-care an ajută școala și internatul de fetețe din Blaj. Membrii reuniunii sînt cu toții 110. Reuniunea administrează și două fundațiuni separate, anume fundațiunea Leontina F. Ne-gruț, care are un capital de fl. 405.95, și fun-dațiunea Ana Vlăsa cu avere de fl. 210.16. A mai primit reuniunea în administrația de-unăzi încă o fundațiune de 100 fl. numită „Fundațiunea Amalia Nistor“ și oferită de fiii ei întru amintirea răposatei lor mame. În bugetul anului 1896 precepțiunile sînt pre-liminate în suma de fl. 562.19 ear' ero-gațiunile fl. 322.19. Din restul de fl. 240 se adaug la Fondul inalienabil ca dotațiunea ex-traordinară 40 fl., ear' 200 fl. se vor distribui ca ajutoare la copile misere, cari cercetează școala de fetețe din Blaj. Ajutoarele vor fi 2 de câte 40 fl., 2 de câte 30 fl. și 3 de câte 20 fl.

Dela Asociațiune. „Gazeta Transilva-niei“ scrie: Comitetul central al „Asociațiunii transilvane“ a ținut Marți în 15 l. c o se-dință extraordinară din incidentul ordinului ministerului de interne către vicecomiți, prin care pretinde, ca despărțimintele „Asocia-țiunii“ să-și înainteze statutele spre aprobare până la 30 Noemvrie a. c. și a decis: ca însuși comitetul central să întreprin-dă la guvern.

Pentru Ianu ar fi fost pedepsit cu arest și 15 fl. cismarul Ioan Bichișan din Năsăud. Banii i-ar fi trimis la Brașov, spune „Pester Lloyd“, la o foaie română ce apare în tipografia lui Alexi. La Alexi nu apare însă nici o foaie română. Ce-o fi la mijloc, nu putem ști. Poate ne va scrie dl Bichișan însuși!...

Grandrabinul despre căsătoriile mixte. Se știe, că conferența rabinilor a de-cis cu toate voturile contra două, ca rabinii să se rețină dela încheierea căsătoriilor mixte. „Egyenlőség“ spune acum, că presidentul co-munei bisericești israelite din Raab s'a adre-sat către Zadok Kahn, grandrabinul francez, cu întrebarea, dacă trecerea la religiunea is-raelită se poate face și fără îndeplinirea for-malităților tradiționale, a circumcisiunii, și dacă rabinii francezi cunună căsătoriile mixte. Răspunsul grandrabinului este următorul: „Il est inutile d'ajouter, qu'aucune conversion d'un étranger à la religion juive n'est acceptée sans l'accomplissement des formalités religieuses (circuncision, bain religieux) et qu'aucune ma-riage mixte n'est consacré par le rabbinat fran-çais“. (Este superfluu a se mai adauge, că trecerea la confesiunea israelită nu se poate face fără formalitățile religioase (circumcisiune, baierituală) și că rabinii francezi nu vor con-sacra căsătoriile mixte). Cu toate acestea — scrie „Pester Lloyd“ — rabinul Dr. Rosen-berg dela Arad, care la conferență s'a expri-mat pentru consacrarea căsătoriilor mixte, procede și acum conform principiilor sale li-berale și a binecuvîntat denunța căsătoria în-vățătorului reformat Ladislav Kun cu Ovreica Regina Gross din Kun-Agota.

Hymen. Primim următoarele anunțuri de căsătorie: Avem onoare a vă anunța, că cununia ficei noastre Silvia cu dl Victor Illyés se va celebra în 5 Noemvrie 1895 st. n. d. a., în biserica gr-cat. din Beiuș. La care act sîrbătoreșc vă invităm cu toată onoarea. Beiuș, 28 Octomvrie 1895. Au-gustin Antal și soția Irina Papp Szilágyi de Szilágyi-Illyésfalva.

— Dl Iulian Martiianu, ces. și reg. locotenent în regimentul nr. 50 și Ida Martiianu nasc. Goldschmidt, cununați. Năsăud, în Septemvrie 1895.

— Ear' din București își anunță că-sătoria dl Alexandru Tuducescu cu d-ra Emilia Brancovici.

Necrolog. Primim știrea, că domnul Teodor Indre, paroh gr-cat. al Selsigului, protopop în tractul Mireșului-mare, asesor con-sistorial, la 3 ore a. m. în 1 Noemvrie anul 1895 în anul 51 al vieții și 28 al preoției, și-a dat nobilul și inbitorul sue suflet în mînă

Din public.)*

Convocare.

„Reuniunea învățătorilor români gr-ort. din districtul Sas-Sebeș“ își va ține adunarea sa generală în zilele din 4/16 și 5/17 Noem-vrie a. c. în orașul Sas-Sebeș.

La această adunare generală se invită toți membrii acestei reuniuni, precum și toți amicii și binevoitorii cauzei școlare.

Programa:

1. Sâmbătă în 4/16 Noemvrie a. c., la 10 ore a. m. invocarea Duchului Sfînt; des-chiderea adunării și constatarea membrilor prezenți.
2. Raportul comitetului central despre activitatea sa dela ultima adunare generală, dimpreună cu raportul cassarului și al biblio-tecarului.
3. Alegerea unei comisii pentru censu-rarea acestor rapoarte.
4. Însemnătatea igieniei în școala po-porală în general; prelegere practică din acest obiect.
5. Importanța economiei casnice la Ro-mâni, disertațiune.
6. Însemnătatea electricității în general; prelegere practică pentru cursul V. și VI. din acest obiect.
7. Prelegeri practice: a) din religiune pentru cursul I-ii, b) din comput pentru cursul al IV-lea.
8. Raportul comisiei de sub punct. 2.
9. Curenții.

Din ședința comitetului central al „Reu-niunii învățătorilor români gr-or. din districtul Sas-Sebeș“, ținută în 30 Octomvrie n. 1895.

Z. Murășan,
președinte.

N. Todea,
notar.

Pentru cele cuprinse în rubrica această re-dacțiunea nu primește răspunderea.

Poșta redacțiunii.

Dlul A. C. Cluj. În public nu ai fost atacat, deci de ce s'ar aduce chestia prin foi? E mai bine să nu însiști, mai ales față de un adversar, care acasă fără să dovedească, deci te dispensează singur de a te ocupa cu palavrele lui.

Dlul G. M. M. Ighiu. Credem, că e mai bine să nu se publice. Mai ales, că noi nu putem presu-pune rea voință din partea acestor blăjeni, cari în to-deanna și-au făcut datoria la comitat. D-ta d'asemeni să rămăi și să lucrați și d'aci încolo în frățescă înțelegere.

ab. Brașov. Publicăm cu plăcere, trimite numai. Pentru cele de până aci, m. mulțumim.

MAI NOU.

Alegeri.

Din Seliște primim următoarele:

Au fost aleși în congregație: Dr.

Ioan Rațiu, D. Comșa, Dr. Frâncu, Dr. Stroia și Dr. N. Maier.

Ear' din Mercurea dl Dr. Ioan Rațiu a primit următoarea telegramă:

Cu mare însuflețire au fost aleși ieri în congregație: Dr. Ioan Rațiu, D. Comșa, Dr. Pușcariu, Dr. Frâncu și Dr. P. Șpan.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 5 Nov. n. Foaia ofi-cioasă publică dispensarea dela postul seu a secretarului de stat din ministerul de agricultură, Miklós Ödön.

Zagreb, 5 Nov. n. Opoziția voește să inițieze o acțiune din motivul, că M. S. Monarchul a încuviințat, la propu-nera ministerului ungar, o subvenție prea mare teatrului regnicolar.

Viena, 5 Nov. n. Dr. Lueger a declarat la banchetul festiv, că inbește deopotrivă pe Maghiari (?), Români și Slo-vaci și că speră să fie întărit de primar.

Ahlwardt a plecat de aici fără veste.

Paris, 5 Nov. n. Declarația gu-vernului cetită în parlament a fost pri-mită cu răceală. Numai radicalii socia-liști au manifestat plăcere.

Zagreb, 5 Nov. n. În Grohov s'a surpat din nou pământul, mai multe case s'au ruinat. E de temut că loca-litatea întreagă se va pustii.

Budapesta, 5 Nov. n. La bur-

Bibliografie.

A apărut Nrul 1 din „Amicul Tine-rimii“, foaie de cunoștințe folositoare pentru tinerimea română, cu următorul sumar: Bio-grafia lui V. Alexandri de prof. A. Bărsanu. — Cum trebuie cetite cărțile, de prof. I. Popea. — Roma veche, de I. Găvrilaș. — Ce ne în-vață un fir de iarbă, de Isis. — Sistemul solar, de prof. Dr. P. Tanco. — Potcovarul, poveste de Andersen, trad. de Stăncescu. — Algebra, de matematicul Euler. — Ursul, după Brehm de I. M. — Ilustrațiuni în text. Apare de 2 ori pe lună la 10 și 25 a lunei în T.-Jiu

Cunoscuta librărie editoare din Bucu-rești „Carol Müller“ a editat un nou volum de poezii al talentatului nostru poet Ale-xandru Vlăhuța.

Volumul de 128 de pagine, elegant ti-părit, este intitulat „Iubire“ și nu costă de-căt 3 lei. Dl Vlăhuța este destul de cunoscut în literatura noastră ca să mai fie nevoie de multe comentarii.

Recomandăm cu multă insistență acest nou volum al dulcelui poet.

Piața cerealelor din portul Braila.

Operațiile efectuate în 21 Oct. v. 1895.

Marmorosch Blank & Co. lui Peirano fils & Co., grâu 27.000 hect. 8.90 lei. Frații Bach lui Herpstein Rapaport & Co., grâu 6100 hect. 7.85 lei. L. Dreyfus & Co. lui M. Schmierer, grâu 7200 hect. 8.10 lei. P. Violato lui Galiatzato freres, grâu 1100 hect. 7.50 lei. Chrisoveloni fr. lui L. Mendl & Co., grâu 2100 hect. 8.20 lei. Marmorosch Blank & Co., lui T. Mendl, grâu 1550 hect. 8.10 lei. Tem. Dimitriade lui G. Nicolopulo, grâu 4700 hect. 7.85 lei. Tem. Dimitriade lui G. Nicolopulo, 3900 hect. 7.55 lei. C. Cottis lui Peirano fils & Co., grâu 3350 hect. 8.32½ lei. H. Zentler & Co. lui G. Nicolopulo, grâu 2450 hect. 7.12½ lei. H. Zentler & Co. lui G. Nicolopulo, grâu 4600 hect. 7.12½ lei. Jeseck & Co. lui A. Erling, grâu 5600 hect. 8.20 lei. A. Paramithioti lui H. Zentler & Co., porumb 600 8.70 lei. A. Paramithioti lui B. Diamant, grâu 500 hect. 9 lei. G. Nistor lui Max. Wolf, orz 1200 hect. 7.25 lei. G. Nistor lui G. Nicolopulo, porumb 1000 hect. 7.30 lei. D. Carusso lui B. Diamant, grâu 1000 hect. 9.45 lei.

Cereale aflate în deposit:

Pe apă: Grâu 148.000 hect.; secară 27.840 hect.; orz 7000 hect.; ovės 18.100 hect.; sîm. de in 1300 hect.

Pe uscat: Grâu 167.050 hect.; secară 29.860 hect.; porumb 45 690 hect.; orz 44.680 hect.; rapiță sîlb. 5900 hect.

Căldindarul zilei.

6 Noemvrie n. 1895.

Ililian: Muc. Marcian.

Gregorian: Leonhard.

Soarele: răsare 6.45 apune 4.42 m.

Buletin meteorologic.

Sibiul, 5 Noemvrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 765.9)	Diferența din presin	Temperatura după Celsius	Maximul și mi-nimul de temperatură	Direcția vîntului
729.4	-0,6	+5,6	+14,4 - 4,9	0

Din țeară 5 Nov. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera-tura Celsius	Vîntul	
			direcția	țîria
Budapesta . .	760	+ 11,9	N	8
Sătmar . . .	760	+ 15,2	SO	2
Cluj	753	+ 17,0	V	2
Orșova	—	—	—	—
Arad	76	+ 9,8	—	—
Panciova . . .	761	+ 13,0	V	2

Sosiți în Sibiul

În 5 Noemvrie n. 1895.

Hotel „Neurhrer“. I. Bucsy, proprietar din Cluj. I. Pongracz din Cluj. Philipp, voiajior d n Viena. I. Benedek, comerciant din Me i-g.

Hotel „Împăratul Romanilor“. Pedeus, comer-ciant din Viena. Dan, protopop din Făgăraș. Tischler, comerciant din Viena. Mazuc, întreprinzător și Zim-merman, maior din Alba-Iulia. Schönfeld, maior din Murăș-Oșorheiu. Hugo Grienberger, locotenent din Brașov.

Hotel „Meltzer“. Potanek, maior din Orăstie. F. Rooster, capelan, Hûgel și Gune d n Agnita. M Müller.

Teatru orășenesc în Sibiul.

Mercuri, 6 Noemvrie n. 1895:

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Nov. n. 1895.

Sîmînțe	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilo	
		dela	pînă		dela	pînă
Grâu						
Bănățenesc nou	75			76		
Grâu dela Tisa	75			76		
Grâu „Pesta“	75			76		
Grâu de Alba-Reg.	75			76		
„Bacica	75			76		
Grâu ung. de Nord	75			76		
Sîmînțe, vechi ori noue						
Soiul				Calitatea per hect.		
					dela	pînă
Săcără				70—72	5.65	5.70
Orz				60—62	5.80	6.—
„				62—64	—	—
„				64—66	—	—
Ovės				89—41	6.40	6.70
Cucuruz (porumb)				75	6.75	6.80
„				75	6.—	6.05
Mail				—	—	—
Hrișcă				—	6.—	6.60
Marți pe termen						
Grâu				Sept.-Oct. Mart.-Apr.	7.01	7.08
Cucuruz				Maiu-Iun. Iulie-Aug. Mart.-Apr. Oct.	6.19	6.21
Ovės				—	6.20	6.22
„				—	5.79	5.81
Produse diverse						
				Soiul		
					dela	pînă
Sîm. de trif.				Lucernă ungurească	35.—	40.—
„				roșie	55.—	60.—
Oileu de rap.				rafinat	—	—
Uns. de porc				dela Pesta	53.—	54.—
„				dela țeară	—	—
Slănină				sventată	48.50	49.60
„				afumată	53.50	54.50
Său				—	—	—
Prune				—	—	—
Lăctar				slavon, nou	13.25	13.75
„				bănățenesc	17.—	17.50
Miere				brută	—	—
„				galbină străcurată	—	—
Ceară				de Rosenau	—	—
Spirit				brut	—	—
„				Drojdiiuțe de spirit	—	—

Cursul pieții din Sibiul.

Din 4 Noemvrie n. 1895.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.50	vînd.	9.56
Lire turecești	„	10.40	„	10.45
Imperiali	„	9.56	„	9.58
Ruble rusești 100 a	„	128	„	129
Galbeni	„	5.64	„	5.70

Bursa din Budapesta.

Din 2 Noemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—	—
„ de aur ung. 4%	123.50	—
„ ung. val. cor. 4%	99.45	—
Împrumutul căilor ferate ung.	125.70	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	108.—	—
Bonuri rurale ung.	98.—	—
„ croate slavone	98.75	—
Obligațiunile desp. regalilor	101.25	—
Împrumut cu premiu ung.	158.—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	147.—	—
Renta de hârtie austriacă	101.—	—
„ de argint austriacă	101.—	—
„ de aur austriacă	123.—	

Mihail Roth,

farmacist diplomat,
Braşov, Tîrgul cailor nr. 2.

Recomandă ca mijloc de casă de mult probat spiritul seu galic în calitate excelente pro butelie de 0.2 litri fl. —.40

Deposit pentru Sibiu şi giur la
Gustav Kessler,
Sibiu, colţul din strada Măcelarilor şi strada Poplăcii.

Comandele adresate direct fabricantului se expediază zilnic prin poştă pe lângă rambursă sau trimiterea înainte a banilor.

Embalajul se socoteşte în preţurile originale. [3003] 4—6

Pentru clientelă numeroasă se roagă

Mihail Roth,
Braşov, Tîrgul cailor nr. 2.

Concurs.

La „Sentinela”, institut de economii şi credit din Satul-nou (Réva-Ujfalú), se poate ocupa îndată un post de cassar cu 300—500 fl. salar anual, şi un post de contabil cu salar anual de 600—700 fl., în mod provisor.

Contabilul, dacă e necăsătorit, poate avea locuinţă corespunzătoare în localul institutului.

Cererile să se trimită îndată direcţiunii. Satul-nou (Réva-Ujfalú), 31 Octomvrie 1895. [3069] 1—3

Direcţiunea.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua ediţiune

în

ȚINEREA VITELOR

de
Eugen Brote,
prezident al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Preţul unui exemplar 12 cr. v. a.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broş., elegant. Un exemplar cu preţul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost şi nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Pipăruş Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Făcălă şi tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Preţul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării şi jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcăritul.** Obiceiurile ţăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Filica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărănioul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstăm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coşbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica de Bojena Némecová,** tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iazek. Un exemplar cu preţul redus dela 1 fl. sau 2 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad şi Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări şi răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coşbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldăruşa cu trei picioare.** Poveste franţuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Genuştoea.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un peţitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Soşpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Graului din oetini.** De George Coşbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coşbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieţi.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcălă în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Şărcuţul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proştilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nuciu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă şi peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coşbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Rogeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moţa. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prinţesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Duifu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărăgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moţa. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moţa. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Pozacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domişoarele Al. şi Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Groitorul şi cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moţa. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fădă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Ensalina pşeararului.** Poveste de Nicolae Trimbiţoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Koma invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandra Farodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Miloi.** Novela de I. Turgheniev. Traducere din limba rusă de Elena Hodoş. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor şi preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Diplomă de onoare.

Institut Tipografic T. L. Albini, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI şi BROŞURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE CUNUNIE

Carte şi epistole

Circulare şi preţ-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuesc repede.

Bilete de vizită
după plac şi cerere

Mare deposit
de hârtie de scris şi concept, precum şi hârtie fină
de epistole
cu picuri în casete.

EDITURA „TRIBUNET” ŞI A „FOII POPORULUI”.

Diferite cărţi ştiinţifice şi literare
Elegant legate sau broşurate.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Dicţionar
român-german şi german-român.

Preţuri foarte moderate.

Strada Măcelarilor 21.

Librărie românească în Sibiu

Strada Măcelarilor 21.